

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar: Ut ur utsatthet SOU 2023:97 och Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras SOU 2023:98

(A2023/01688 och A2023/01703)

Försäkringskassan instämmer i huvudsak i det som framkommer i delbetänkandena. De synpunkter som lämnas nedan är inriktade på frågan om rutiner för att fråga om våldsutsatthet.

Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras, Volym 1

13 Förbättrad upptäckt

13.1.1 Rutiner för att fråga om våldsutsatthet behöver inkludera frågor om sexuella övergrepp och utnyttjande i pornografi

Så som konstateras i delbetänkandet har Försäkringskassan tagit fram stödmaterial till sin personal som handlar om hur man kan gå till väga för att fråga om våld i nära relation i de situationer där det kan vara påkallat.

Att se och känna igen tecken och signaler på våld i nära relation samt våga fråga är viktigt, men inte alltid enkelt i realiteten. Försäkringskassan har kunnat konstatera att det för den enskilde medarbetaren kan upplevas som svårt att i praktiken tillämpa den vägledning som framgår av framtaget stödmaterial – inte på grund av materialet som sådant utan på grund av svårigheter, exempelvis av psykoemotionell karaktär, som omgärdar denna typ av utsatthet. Försäkringskassan ser därför att det primärt finns ett behov inom myndigheten av att intensifiera implementeringen av det befintliga stödmaterialet och arbetet med orosanmälningar, snarare än att ta fram nytt material med särskilt fokus på sexuella övergrepp och utnyttjande i pornografi. Genom att i högre utsträckning identifiera våld i nära relation är förhoppningen att även den utsatthet som skapar utrymme för sexuellt utnyttjande i pornografiskt syfte kan motverkas. Detta kan ses i ljuset av vad som konstateras i utredningen om att barn som utsatts för traumatiska händelser under uppväxten med ogynnsamma uppväxtvillkor - vilket torde innebära en våldsam hemmiljö - löper större risk att utnyttjas i pornografiska sammanhang senare i livet.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Marie Axelsson i närvaro av avdelningschef Alexandra Wallin och rättslig expert Charlotte Törnblom Karlberg, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Charlotte Törnblom Karlberg